

MATURITNÍ TÉMATA Z BIOLOGIE

Profilová část MZ 2026

Třída oktáva

1. Živá a neživá příroda

Obecné vlastnosti živých organismů, rozdíly mezi živou a neživou přírodou, vzájemné vztahy.
Mineralogie (krystalová struktura, fyzikální a chemické vlastnosti minerálů, přehled - systém).
Petrografie (složení a vznik hornin, horniny vyvřelé, usazené a přeměněné).
Pedologie (vznik a složení půd, půdní druhy a půdní typy, význam půd).

2. Buňka

Definice buňky a její chemické složení.
Obecná stavba buňky a funkce jednotlivých organel.
Buňka prokaryotická a eukaryotická.
Buňky rostlin, živočichů a hub.
Buněčný cyklus.

3. Mnohobuněčné organismy

Stupně organizace živé hmoty.
Stavba mnohobuněčných organismů – pletiva, tkáně, orgány...

4. Nebuněčné a prokaryontní organismy

Viry – struktura, význam, průběh virové infekce, virová onemocnění.
Bakterie – struktura buněk, význam, přehled.
Sinice – stavba, výskyt a význam, přehled.

5. Vývoj a charakteristika nižších rostlin

Rozdělení nižších rostlin.
Vývoj a evoluční význam.
Význam nižších rostlin v přírodě a pro člověka.

6. Vyšší rostliny - mechorosty, plavuně, přesličky a kapradiny

Charakteristika, vývoj a postavení jednotlivých oddělení.

Metageneze - průběh a podstata.

Rozdělení a zástupci.

Význam v přírodě a pro člověka.

7. Charakteristické znaky a vývoj nahosemenných rostlin

Základní třídění nahosemenných rostlin.

Rozmnožování a životní cyklus.

Charakteristika, vývoj, systém a zástupci.

Význam nahosemenných rostlin v přírodě a pro člověka.

8. Charakteristické znaky a vývoj krytosemenných rostlin

Základní třídění krytosemenných rostlin.

Rozmnožování a životní cyklus.

Charakteristika, vývoj, systém a zástupci.

Význam v přírodě a pro člověka, chráněné rostliny.

9. Houby

Charakteristika skupiny.

Systém, rozmnožování a vývoj hub.

Význam hub v přírodě a pro člověka.

Lišejníky.

10. Jednobuněční živočichové a Diblastica

Obecná charakteristika a rozdělení prvoků.

Rozmnožování prvoků, výskyt a význam.

Diblastica – živočišné houby a žahavci.

11. Prvoústí živočichové - ploštěnci, hlísti, měkkýši a kroužkovci

Stavba těla, rozmnožování a vývoj.

Rozdělení a zástupci.

Hospodářský, zdravotnický a ekologický význam.

12. Prvoústí živočichové - členovci

Charakteristická stavba těla skupiny.

Hlavní znaky, vývoj a systém.

Rozdělení a zástupci.

Hospodářský a ekologický význam.

13. Druhoústí živočichové - paryby a ryby

Stavba těla, rozmnožování a vývoj.

Rozdělení a zástupci.

Hospodářský a ekologický význam.

14. Druhoústí živočichové - obojživelníci a plazi

Stavba těla, rozmnožování a vývoj.

Rozdělení a zástupci.

Hospodářský a ekologický význam.

15. Druhoústí živočichové - ptáci a savci

Stavba těla, rozmnožování a vývoj.

Rozdělení a zástupci.

Ekologie a etologie - péče o potomstvo, komunikace...

Hospodářský a ekologický význam.

16. Geologie a paleontologie

Vnitřní a vnější geologické procesy (sopečná činnost, zemětřesení, zvětrávání ...).

Vznik a vývoj života na Zemi (teorie vzniku života, geologické éry a jejich charakteristiky).

17. Stavba těla a rozmnožování rostlin

Rostlinná buňka.

Rostlinná pletiva.

Orgány rostlin - kořen, stonek, list, květ, plod.

Rozmnožování pohlavní a nepohlavní.

18. Fyziologie rostlin

Minerální výživa - význam prvků a jejich vliv na rostliny.

Příjem, vedení a výdej vody v rostlinném těle.

Způsoby výživy - autotrofie, heterotrofie, mixotrofie.

Fotosyntéza a dýchání.

Dráždivost a pohyby rostlin.

19. Příjem, zpracování a přeměny látek a energií v těle člověka

Metabolismus.

Základní mechanismy příjmu a zpracování potravy.

Potřeba živin, vitamíny, zásady racionální výživy.

20. Hormonální a nervová regulace živočichů a člověka

Charakteristika a působení hormonů u bezobratlých a obratlovců.

Endokrinní žlázy.

Fylogeneze nervové soustavy.

Charakteristika nervového řízení, reflex, reflexní oblouk.

Stavba nervové soustavy člověka.

21. Motorické funkce

Formy pohybu u živočichů.

Soustava opěrná a pohybová.

Mechanismus činnosti kosterního svalstva.

22. Molekulární základy dědičnosti

Nukleové kyseliny - stavba a syntéza nukleových kyselin.
Chromozómy.
Základní genetické pojmy.
Molekulární podstata genů, exprese genů a syntéza bílkovin.

23. Dědičnost mnohobuněčných organismů

Mendelovy zákony, monohybridní a polyhybridní křížení.
Autozomální a gonozomální dědičnost.
Genetika člověka.
Genetika populací.
Proměnlivost.

24. Původ a vývoj člověka

Postavení člověka v systému živočichů.
Vývojové fáze člověka a jeho předků.
Vývojové rozdíly mezi člověkem a savci.

25. Vývoj, stavba a činnost cévní soustavy živočichů a člověka

Fylogeneze oběhových soustav.
Tělní tekutiny, imunita.
Stavba a funkce oběhové soustavy člověka.

26. Vývoj, stavba a funkce trávicí soustavy živočichů a člověka

Fylogeneze trávicí soustavy.
Trávicí soustava člověka - stavba, trávení, vstřebávání látek.
Význam živin pro vývoj a zdraví člověka.

27. Vývoj, stavba a funkce dýchací soustavy

Fylogeneze dýchání.
Stavba a funkce dýchací soustavy člověka.
Výměna plynů, dýchací svaly, mechanika dýchání.

28. Vývoj, stavba a funkce vylučovací a termoregulační soustavy

Fylogeneze vylučování u živočichů.
Stavba a funkce vylučovací soustavy člověka.
Tvorba a chemické složení moči.
Stavba a funkce kůže.

29. Stavba a funkce smyslové soustavy

Receptory a korová centra.
Kožní cití, čich, chuť.
Stavba a funkce zrakového a sluchového orgánu, statokinetické ústrojí.

30. Vztah organismů a prostředí

Základní ekologické pojmy.
Abiotické a biotické podmínky života.
Trofické vztahy.
Společenstva a ekosystémy, biosféra.
Člověk a prostředí - vzájemné vztahy, vliv člověka na prostředí.

Vypracovala: Mgr. Kamila Víznerová

Mgr. Kamila Víznerová

Projednáno a schváleno v předmětové komisi Bi-Ch dne 23. 9. 2025

Předsedkyně předmětové komise: Mgr. Kamila Víznerová

Mgr. Kamila Víznerová

Schváleno ředitelem školy dne

30. IX. 2025

Mgr. Vladimír Štáhl